

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 —	Fél évre . . . 8 —		
Negyed évre . . . 2 —	Negyed évre . . . 4 —		
Egy óra . . . 1 —	Egy óra . . . 1 —		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **II. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Király és Nemzet.

Irta: **Dr. Kardos Samu.**

1901. október 28-ikán nyitotta meg Ő felsége az 1901—1906-ik esztendőre egybehívott országgyűlést a magyar királyok ősi székhelyén, a Budai királyi várpalotában. Megnyitotta pedig egy szokatlanul meleg hangon irt trónbeszéd ünnepélyes felolvasásával. Az 1848. III. t.-cz. 1. §-ának kijelentése szerint: Ő felségének, a királynak személye szent és sérthetetlen. Ugyanezen törvényzikk 3-ik §-a szerint a király Ő felsége, vagy távollétében a királyi helytartó a végrehajtó hatalmat a törvények értelmében a független magyar miniszterium által gyakorolja és bármely rendelete, parancsolata, határozata, vagy kinevezése csak úgy érvényes, ha a Budapesten székelő miniszterek egyike által is aláíratik. A trónbeszédet tudvalevőleg a miniszterek közül senki nem írja alá de azért annak minden kijelentéséért, minden szaváért első sorban a miniszterelnök és vele együtt az egész kormány teljes politikai felelősséggel tartozik. A trónbeszéd tehát szintén olyan politikai aktus, melyhez a nemzet minden önálló polgárának jogos szava van, s melyre a nemzet képviselő testülete, feliratban válaszol. A felirat és az annak

alapját képező felirati vita nem egyéb mint a trónbeszéd ezen legfontosabb kormányzati politikai aktus törvényes kritikája. De e kritikát nemcsak a törvényhozó testület, hanem magát a törvényhozó testületet is ellenőrző, sőt sok tekintetben irányító sajtó, mint a nemzeti közérzet és közvélemény leg-hivatottabb organuma és tényezője jogosítva van gyakorolni. És én úgy vélem, hogy e jogos kritika gyakorlását nemszabad egészen a fővárosi sajtóra bízni, hanem ilyen nagyfontosságú politikai aktusnál a vidéki sajtónak is meg kell nyilatkoznia. Hiszen a főváros mindössze 10 képviselőt küld a 417 közül a parlamentbe, a többit a vidék, helyesebben az ország adja. És a képviselők is csak úgy felelhetnek meg igazán annak a fogalomnak, amelyet e szó »Népképviselő« jelent ha választóikkal nemcsak a választások előtt paroláznak és barátkoznak, hanem azokkal a választás után is állandó szellemi kapcsolatban megmaradnak. Nagy, hatalmas és a trónig felható szava és tekintélye csak akkor és úgy lehet a képviselőnek, ha a nemzet szabad polgáraival állandó kontaktusban marad. És a nemzet polgáraival állandó kontaktusban marad. És a nemzet polgáraitól nemcsak a mandátum levelet, de annak jogos érdekeit és

nemes érzelmeit is átérzi, átveszi és beviszi a képviselőházba.

És már mindjárt az első és legfontosabb politikai aktusnál joggal szemére lobbanthatja minden gondolkozó önérzetes polgára a nemzetnek a képviselők nagytöbbségének azt a mivelsem menthető tényét, hogy az országgyűlés megnyitására a képviselők mentek fel a királyi várba és nem követelték azt, ami őseinknél századokon át állandó gyakorlatban volt, t. i. hogy a király maga, vagy távollétében az ő törvényes helytartója személyesen ment el az országgyűlésre, hogy azt ünnepélyesen megnyithassa. Pedig ezt annál inkább követelhetnék volna, mert az 1848. IV. t.-cz. 1. §-a szerint az országgyűlés helyül nem Buda, hanem Pest lett rendelve. A törvény szigorú betartása mellett tehát Budán megsem lehet, megsem szabad nyitni az országgyűlést. És ezen a tényen az sem változtat, hogy később Buda és Pest törvényesen egyesítve lett, mert a 1848. IV. t.-cz. fenti rendelkezése ezen törvény által nem lett hatályon kívül helyezve.

De ettől eltekintve, nem lett volna szabad a nemzet képviselőinek az országgyűlés megnyitására a budai királyi várba félmenni azért sem, mert éppen az ünnepélyes megnyitás alkal-

A legöregebb magyar színész életéből.

(Foltényi Vilmos visszaemlékezései.)

II.

Temesvárnál elveszett a csata. Felbomlott a honvéd sereg. Egyrésze a menekülést kereste. Másrésze még nem mondott le minden reménységéről. A hadi szerencse jobbra fordulását várta és együtt maradt.

Lukács honvéd tüzér ezredes, a ki a nádudvari temetőben van eltemetve, a kimenekülésre szánta magát.

— Én kimenekülök, mondá az ezredes.

— Én nem hagyom el a hazát, mondá Foltényi hadnagy és midőn bucsuztak, Lukács ezredes gyönyörű háts fekete lovát Foltényinak adta.

Foltényi hadnagy a fekete lovon lovagolt Déva alá.

A szétbomlott honvédseregnek azon töredeke, a mellyel Foltényi hadnagy is együtt tartott, Dévánál rakta le a fegyvert. A muszka kezére adták a foszlányos csatazászlót és halomra dobálták a hü fegyvere-

ket. Utoljára fujt a trombitába a vén huszár kőrös, immár hadifoglyok voltak a honvédek.

Ekkor történt, hogy egy gavalléros muszka főtiszt szemet vetett a Foltényi hadnagy fekete háts lovára és noha erőszakkal is elvehette volna a lovat, ajánlatot tett a megvásárlásra. Hetven rubelért vásárolta meg a nagyértékű nemes paripát, de Foltényi hadnagy ily árban is szívesen adta. A Kosuth-bankót már ekkor semmiképpen sem fogadták el, de különben is még mindig megmaradt a saját háti lova, amelyet a tüzérlóvak közé csapott. És hetven rubel ezüstben nagy pénz volt a szegény hadifogoly tüzérhadnagynak.

Szászvároson kerültek az osztrák kezére.

Midőn a muszák átadták a hadifogoly honvédesapatot az osztrákoknak, az egyik osztrák tisztnak mindjárt szemébe tűnt a Foltényi hadnagy rubelektől duzzadt zsebe. És az osztrák is megmutatta, hogy milyen gavallér a hadifogolylyal szemben az osztrák tiszt. Benyult a Foltényi hadnagy zsebébe és kizsebelte a hetven rubelt, így mondván:

— Warscheinlich haben Sie das erobert! és elzsebelte a helven ezüst rubelt.

Az osztrák tiszt kotorászás közben talált még egy gyufatartót is Foltényi hadnagy zsebében; azt még színészkorában kapta emlékéül. Egy kassai kedves színésznő ajándéka volt. Ezt nem sokra becsülte az osztrák tiszt, visszaadta Foltényinek, mondván:

— Warscheinlich, das ist ein Andenken . . .
 Ilyen gavallér volt az osztrák.

Fejérváron zsufolták össze a hadifogoly honvédeket. Egyrészt a kaszamatákban, Foltényi hadnagyéknak — később — az oláh templomban jutott kvártély. A nyalka tüzérdolmányt levetették. Durva vászonkittiben ékeskedtek. Osztrák vadászok ügyeltek a foglyokra. A fővadász különösen jó fiu volt, annak idején a legionáriusok közül csipték el az osztrákok, Foltényiék ezenközben hallották, hogy vizitáció alá kerülnek a fogoly honvédek. Egyik osztrák tiszt kérdezte a másiktól:

— Mi lesz a honvédekkel?

— Besorozzuk a lumpokat . . .

Mindamellet Foltényi hadnagyot nem sorozták be. E nagy szerencsétlenségek kö-

mával a kétféjű sasos sárga-fekete zászló lengett a várpalota középső árboczán, jobb oldalt a magyar trikolor, baloldalt pedig Horváth-Szlavon és Dalmátország lobogója, ami egyrészt azt jelenti, hogy a fekete-sárga zászló, amelyhez nekünk a bánatnál és keserűségnél egyéb közünk nincsen, uralkodik a magyar és horvát zászló felett, másrészt pedig azt tanúsítja, hogy a magyar zászlónak nincs nagyobb hatalma és tekintélye, mint a kapcsolt részek, vagyis Horvát-Szlavon és Dalmátország zászlóinak. És nem lett volna szabad a nemzet képviselőinek az országgyűlés ünnepélyes megnyitására felmenni még azért sem, mert az ünnepélyes megnyitás olyan egyházi és udvari szertartás mellett történt, mely a r. kath. egyháznak mintegy állami vallássá való felavatását látszik biztosítani. Ugyanis Gotterhaltés ünnepélyes nagymise előzte meg az országgyűlés megnyitását, melyen főrendek és képviselők felekezeti különbség nélkül tartoztak megjelenni, mely körülmény sérti az 1848. XX. tcz. 2. §-át, melyben világosan kíván mondva, hogy »E hazában törvényesen bevett minden vallásfelekezetre nézve különbség nélkül tökéletes egyenlőség és viszonyosság állapíttatik meg.«

Kérem minden elfogulatlanul gondolkodó embertől, hogy hol van az egyenlőség és viszonyosság akkor, ha a protestáns és unitárius főrendek, továbbá a protestáns, unitárius és zsidó képviselők erkölcsileg odavannak kény-

szerítve, hogy az országgyűlés megnyitása alkalmából egy a r. kath. egyház szertartásai szerint megtartott Gotterhaltés misén kénytelenek résztvenni. Lehet, hogy egyik másik könnyelműen és felületesen gondolkodó ember azt mondja mindezekre, hogy kár ilyen kicsiny formalitásokkal törődni, hisz ezekből ugysem tudunk megélni. Nos én előttem ezek a sérelmek, melyek a nemzetnek és képviselőinek mint a mi közjogunk szerint a koronával egyenrangú suverénnek kicsinylését, jóformán semmibevevését jelentik, nem oly kicsinyes dolgok, melyeken oly könnyen lehetne átsurranni. Hiszen sokkal kicsinyesebb dolog az, hogy a nemzet képviselői milyen ruhában jelenjenek meg a korona képviselője előtt és ime erről még sem feledkeznek meg a makacs udvari etikette, hanem előírja, hogy a nemzet bármily szerény és szegény képviselőjének, vagy katonai díszruhában, vagy díszmagyarban kell megjelenni az udvarnál. Én még azt is nagyon sérelmesnek tartom, hogy egy szabad nemzet választott képviselője feszes katonai egyenruhában legyen kötelező megjelenni és ott a suverén országgyűlés megnyitása alkalmával bármily cs. és kir. tábornok és osztrák testőr kapitány előtt habt-achtban álljon. Mert hiszen aki ismeri a feszes katonatiszti egyenruhát, az alá van vetve a katonai fegyelemnek, ami kiegyenlíthetetlen ellentétben áll egy szabad nemzet által megválasztott képviselői állás méltóságának és ez állásából folyó jo-

goknak és kötelességeknek. Szerintem az országgyűlés illetően történő megnyitása nem felel meg sem szentesített törvényeinknek, sem nemzeti méltóságunknak. És hogy ezt a megnyitást még a hiperloyális elemek sem tartják teljesen korrektnek, utatja az a sajátságos dolog, hogy a trónbeszédet, melyet a legilletékesebb ember, maga a felkent király a trónon ülve olvas fel, mikor a főrendek és képviselők visszatérnek a saját házukba, újra felolvassák a házban.

Szives készséggel és nem titkolt örömmel ösmerem azt el, hogy a mostani trónbeszéd úgy hangja mint tartalmanál fogva magasan felette áll az 1867 óta elhangzott trónbeszédnek szives készséggel és nem titkolt örömmel ösmerem el, hogy annak egyes pontjai a nemzet szívében régóta megnyilatkozott jogos vágyak és reményeknek életre keltését jelenti. Ott van többek között az uralkodónak ama kijelentése, mely szerint ő maga mondja, hogy a bevándorlás és kivándorlás ügyének szabályozása el nem odázható többé; továbbá a közigazgatás egész területén egységes alapelveken nyugvó összhangzatos és fokozatosan létesítendő reformok megalkotása. Ott van továbbá az uralkodónak ama másik kijelentése, mely szerint a közoktatás és közművelődés egész vonalán a belterjes munkálkodás biztosító intézkedések egész sorozata van tervbe véve; továbbá hogy a mezőgazdaság, az ipar és kereskedelem kedvezőtlen

zepette is szerepeje volt. Az az osztrák orvos, a ki megvizsgálta, a korábbi időkben ösmerőse, barátja volt és „untauglich“-nak nyilvánította. Azután pedig zsebében a czerifikáló-levelel — hatalmas kétféjű sas ékeskedett rajta — nekiindult a kulcsos Kolozsvárnak. Jól tudta Foltényi, hogy Kolozsváron színtársulat működik és szívesen fogadják a volt tüzérhadnagyot. El is fogadták.

Wohlgemuth tábornagy tisztelőre diszeloádást rendezett a társulat. Nagyon hiányos volt még ekkor a társulat. A volt tagok közül ki bujdosásban, ki német fogságban szenvedett, ki pedig a hantok alatt almodott a szebb jövőről. Kórus sem volt rendes. Mindamellett a diszeloádást a „Gott erhalte“ éneklésével kellett kezdeni. Filippovics és Foltényi ketten voltak az énekesek és a diszeloádáson ketten alkották a kórust is.

— No majd adok én nektek Gotterhaltét, Foltényi, a volt tüzérhadnagy így gondolkodott magában; hisz hogyis fújhatta volna szívből ezt a kegyetlen osztrák nótát, hisz még mindig fülében zengett a honvéd ágyuk diadalmas hangja.

Wohlgemuth tábornagy a tisztikaral pompázott a színházban. Filippovics és Foltényi kiállottak tehát a színpadra és fújni kezdték a „Gott erhalte“. Foltényi szinte kézzel és lábbal is dolgozott, úgy mutatta, micsoda tüzesen, micsoda szívből énekel. Énekeit is csakhogy félhanggal min lig lejjebb, mint Filippovics és így kegyetlenül el ejtette a Gotterhaltét.

Wohlgemuth tábornagy sietett kijelenteni:

— Mäskor csak hazják a Gotterhaltét. Hisz látom, meg volt a fiatal emberben az igyekezet, de nem tud énekelni.

Pedig ha tudta volna . . .

Ezidőtájt Czelesztin színész nevezetes színész volt a magyar színpadon. Amde felette piszkos jellemű ember volt Czelesztin. Különösen most tudódott ez ki a válságos időben. Míg boldogabb szabadabb volt a magyar, Czelesztin mindig a magyar főurak tányérnyalója volt. Kedvüket kereste, most pedig hogy rosza fordult a magyar nemzet sorsa, az osztrákhöz szegődött Czelesztin és kész volt feladni egykori pártfogóit, a főurakat is.

Ez a piszkos jellemű Czelesztin elment Urbán osztrák főgenerálshoz és ottan a társulat tudta nélkül előadta:

— Excellenz! Az itt levő színtársulat német szindarabot akar előadni.

Urbán örvendetesen vette ezt tudomásul, hogy így javulnak a rebellis erkölcsök.

Midőn azonban az audiencia után Czelesztin előadta a színtársulatnak, miben állapodott meg Urbán kegyelmességével, kijelentették a színészek:

— Nem játszunk német darabot.

Czelesztint elfutotta a pulyka méreg és dühösen rikoltozott:

— A ki nem akar játszani, az álljon félre a többi közül!

Foltényi néhányad magával félre állott. Piszkos jellemű Czelesztin pedig miután név-

szerint megjegyezte és számba vette a vonakodókat, futott egyenest Urbánhoz és ott feladta társait, mint lázongókat.

Urbán egy dragonyos kapitányt küldött a színházhoz. A dragonyos kapitány maga elé parancsolta Foltényit és társait és kérdé tőlök?

— Magok miért nem játszanak németül?

Foltényi felelt a többi társa helyett is: — Mert én nem tudok annyit németül; ha valamit téveszték, ekkor kész a botrány . . .

— Ez igaz! A dragonyos kapitány elég értelmes uri ember volt és elfogadta a mehetséget.

Czelesztinék azonban előadták az érzelgős német darabot. Még Kósa, Pósa és valamiféle Farkas nevű magyar színészek játszottak a német darabban; de felsültek a hizelgésökkel. Czelesztin, ki különben született magyar volt, maga lötte a legnagyobb bakokat a német szerepében és német nyelven . . . E felsülés után nem is hozakodtak elő többé német darabbal.

Kolozsvárról Bányára vetődött Foltényi. Bányáról pedig Petz nevű bányatiszttal fuvarozott fel Pestre. Ilyen drága ülésen azóta sem ült Foltényi bácsi. A bányatiszt a kocsiján aranyat szállított Pestre.

Azonban Pesten jutott csak az igazi csurgó alá. Ekkor hirdették ki, hogy a volt honvédtisztek három nap alatt jelenjenek meg a sorozásra. A Foltényi családdal egy-

legtekintélyesebb tagjai is elismerik, hogy mihamar létre is kell hozni ezt a törvényt.

Természetesen ez nem fog tetszeni a nagyszáju hazafiaknak, akik megrontói a népnek, de nem barátai, nem fog tetszeni az uzorás bankoknak, a szegényemberek butaságából élő szélhámos czégeknek, a melyek oly sokszor visszaéltek a paraszok tudatlanságával és a kicsalt váltó alapján kiforgatták ősi vagyontábjából, de tetszeni fog a nép igaz barátainak és a nemzet boldogságáért küzdő, önzetlen embereknek, a kik egyéni érdekeket nem ösmernek, akkor, a midőn a nemzeti millióiról van szó.

Ez a legfőbb szükség jelenleg. Védelmet a parasztnak minden vonalon. Mert ha a parasztot védjük, a hazát védelmezzük meg.

Szókimondó.

Munkanélküliség és kivándorlás.

(Budapesti levél.)

Elszomorító hírekről olvashatunk a lapokból. A magyar munkások jó része még mindig kenyérnélkül áll. A helyett, hogy csökkenne a munkanélküliség, egyre fokozódik. Legujabban csupán a fővárosból mintegy huszezer iparos munkahijjan ki akar vándorolni.

A nagy nyomor, nélkülözés, a kenyér hiány immar oly nagy, hogy a nép kétségbeesetten végső mentőeszközhöz: a kivándorláshoz fordul.

Igy van ez az ország valamennyi részében, sehol sem lehet kedvezőbbnek mondani a viszonyokat. Még a legtehetősebb, leggazdagabb vármegye, a Bácska több falvában is nagy az inség. A kivándorlás eszméje mind mélyebb és erősebb gyökeret kezd verni a koldusbotra került nép agyában, hogy komolyabb aggodalmakra ad okot. A szegény ember egyre felszedi a sátorfáját és külföldön, Amerikában vél jobb és biztosabb megélhetést találni.

Pedig szomorú családás éri a kivándorlókat, kalandvagyó természetükkel azok csak rövidesen a legkeserűbb tapasztalatokkal térnek vissza szülő hazájokba, mert belátják, hogy az újvilágban még sokkal nehezebb kenyérhez jutni mint idehaza.

Amely nagyszámmal vándoroltak Amerikába a jobb sorsot remélő szegény emberek, olyan tömegesen jönnek haza, megdöbbentő dolgokat regélvén a künt levő munkások nyomoráról.

De nemcsak az Amerikába vándorolt magyarokkal van ez így, ilyen sorsot éri a legtöbb európai kivándorlót is. New-Yorkban közel hetvenötezer munkás munkanélkül ödög az utcákon, főrészek családok, s hasztalan minden jajveszékülésük, semmiféle foglalkozást nem találnak. A mi a legborzalmasabb, hogy oly nagy még nem volt a bevándorlás Amerikába, mint az idén. Az európaiak azért nem jutnak munkához, mert ahol tenyleg munkaerőre van szükség, oda elsőbbet amerikaiakat vesznek s ha már ilyen nincs, akkor kerül a sor az európaiakra.

Nálunk éppen ez a panasz, hogy nincsenek tekintettel a munkás magyar voltára, veszik nyakra-főre az idegeneket s így természetesen, hogy munkanélkül marad a sze-

gény ember és elkeseredésében egy szép napon összeszedi a sátorfáját és elhagyja a szülőhőnát.

Tenni kellene e téren valamit. A hol csak munkaerőre van szükség, Magyarországon ott elsősorban a hon fiait reszesítse előnyben a munkaadó, hazafias kötelességének kell lennie, hogy a magyar ember még munkanélkül van, addig idegen munkás nem reflektálhat a szerződötésre. — Ily módon aztán részben is csökkenthetők a nagyarányú és minden tekintetben káros kivándorlások.

Ezt még idejekorán kell meggátolnunk, éppen a legalkalmasabb időpont a kivándorlás nagyobb mérvű terjedésének megakadályozására. Nem nézhetjük tétlenül közönynyel a tömeges kivándorlásokat. Az egész ország részeiben maholnap fölczielődnék az egyáltalán boldogulni nem tudók és családotól hagyják el Magyarországot, melynek ugyancsak szüksége van fiaira, minden egyes emberért kár, minden egyes ember veszteség a hazára.

Találjunk módot, hogy a nép munkához jusson, hassunk oda, hogy még csak távolról se kísértse a földhöz ragadt szegény lelket a kivándorlás réme. Talán ez a nap-nap utáni kivándorlás mégis sürgétni fogja a munkaközvetítő egyesületnél, amely a fővárosban már megalakult, az ország különböző részeiben való minél előbbi gyors felállítását.

NAPI HIREK.

A reformáció emlékünnepe.

A főiskolai igazgatóság adta ki ezen értesítést:

„A debreczeni főiskola f. hó 31-én, mint a reformáció megindulásának fordulati napján, ünnepélyes istentiszteletet tart d. e. 10 órakor a nagytemplomban. Tisztelettel meghívjuk ez iskolai ünnepélyünkre, városunk evangélikus reformált, általában protestáns vallású közönségét is. A rend fenntartásáról s a gyülekezeti tagok számára kijelölt helyek megmutatásáról a főiskolai ifjuság fog gondoskodni. Debreczen, 1901. október 29. A főiskolai igazgatóság.”

A magunk részéről megjegyezzük még, hogy az istentisztelet végeztével a főiskolai ifjuság hittanszaki önképző társulata az emlékerkben a gályarab lelkészek emlékoszlopánál a gályarabok és a reformáció emlékére külön ünnepélyt rendez. Luther Márton ez nap szegezte ki a wittenbergi templom ajtajára 95 tételét, mely megárazta Európát és mely után megindult a nagy reformátusok üdvös, tisztító küzdelme. A debreczen híveket — úgy hisszük — nem szükséges még különösen felhívni s nap jelentőségére.

Okt. 31-én, esütörtökön d. e. 10 órakor a reformatio emlékére az ágost. hitv. ev. templomban Smid István segéd-lelkész tart istentiszteletet.

A szoboszlói polgármester lemondása.

Kovács Gyula hajdu-szoboszlói polgármester országos képviselőnek választván meg a kerületbeli Kossuth-párt bizalma, Kovács Gyula a polgármesteri áliásáról le-

mondott. Az így megüresedett polgármesteri állást — az általános tisztújításig — helyettes polgármesterrel töltik be. Kovács Gyula országos képviselő lemondó levele így hangzik:

Tekintetes Közgyűlés!

A hajdu-szoboszlói kerület országgyűlési képviselőjévé történt megválasztásom folytán polgármesteri tisztetéről, valamint e tisztséggel kapcsolatos megbízatásaimról ezenel lemondok, s a midőn ezt teszem, nem mulaszthatom el, hogy a Tekintetes közgyűlésnek személyem iránt két ízben tanúsított megtisztelő bizalmáért, valamint közel hét és fél évi működésem alatt számtalanszor tapasztalt; mindenkor előzékeny magatartásáért hálás köszönetet ne mondjak. Ha tévedtem felelősségteljes állásomban, azt méltóztassék egyedül és kizárólag az emberi gyarlóság terhére tudni be, szándékom, akaratom mindenkor a közjó előmozdítására, polgártársaimnak, s a város összes lakosai jogos igényeinek munkálására, kielégítésére irányult. Most, a midőn e minőségben a Tekintetes Közgyűlés tagjaitól, tisztviselőtársaimtól és e város összes lakosaitól új pályám kezdetén bucsut veszek, azon kijelentéssel teszem ezt, hogy mindenkor és minden körülmények közt az maradok szülővárosom és annak lakosaihoz, a ki eddig voltam. H. Szoboszlón 1901. okt. 23. Tisztelettel Kovács Gyula.

Az egri Dobó szobor.

javára szives adományokat szerkesztőségünk is elfogad és hírlapilag nyugtáz; felhívjuk ezuttal is a nemes czélra a hazafias közönség áldozatkészségét. A mai napon az egri szobor céljaira dr. Király Péterrel 1 kor. és dr. Gulyás Istvánval 1 kor. érkezett hozzánk A hazafias adományokat rendeltetési helyére fogjuk juttatni. Az egri szoborbizottság gyűjtőive szerkesztőségünkben van elhelyezve.

Rövid krónikák a XX-dik századból.

Az ifjuság a fölött torzsalkodik, hogy milyen is az az igazi „Nemzeti Ideál.” Ifju barátaim azt minden igaz, romlatlan és gondolkozni tudó magyar embernek a lelke, a szive határozza meg. A Nemzeti Ideált nem lehet papírra vetni, a mi erősíti, a mi romlatlan erkölcsében és tulajdonságaiban, az őszinte magyarságában megtartja és előbbre viszi a magyart, az a Nemzeti Ideál.

Szerintem a Nemzeti Ideál sem p á p i s t a k e r e s z t e t, sem pedig kálvinista aranykakast nem hordoz a harczi sisakján. A magyar föld áldott buzakalásza és virágjai a legnemesebb jelvények azok; mert hisz a szent magyar földünk egy és azonos a Nemzeti Ideállal. Földünket, hazánkat szabadon, függetlenül a magyarság kezén megtartani, szerintem, ez a Nemzeti Ideál.

Szabad Hajdu.

A főiskolai ifjuság gyűlése.

A debreczeni főiskola ifjusága Papp Lajos szenior elnöklete alatt ülést tartott. Két jelesebb tárgya volt az ülésnek. Harcsányi Pál theologus hívta fel az ifjuságot,

hogy a reformáció holnapi emléknapján testületileg vegyen részt. A részvételt egyhangulag elhatározták. A második tárgy állásfoglalás volt a budapesti ifjuság által kibocsátott „Nemzeti Ideál” cz. röpirattal szemben. Fráter Ernő jogász egyetemi elnök azon nézetének adott kifejezést, hogy „Nemzeti Ideál” faj és felekezeti gyűlölködést szolgál, azért a debreczeni ifjak által tiltakozván az egyetemi körnek felekezeti állásfoglalása ellen, indítványt terjesztett elő, mely röviden a következő:

„Mondja ki a debreczeni akad. polgárság, hogy a Kőpösi Dezső s társai által szerkesztett „Nemzeti Ideál” czimű röpiratot, noha egyes részei ellen kifogása nincs, teljes egészében magáévá nem teszi, fölülte napirendre tér a budapesti „Egyetemi Lapok” ban megjelent azon vádat, mintha a debreczeni ifjuság felsőbb nyomás folytán hozná határozatait, mint méltatlan felfűvészt, kerekén visszautasítja.”

A jogász egyesületi elnök beszédét egyes érzelmeik között hallgatták az ifjak. Gyökössi Endre jh. Fráter indítványával szemben azt ajánlotta, — hogy csatlakozzanak a budapestiek nemzeti mozgalmához, azon kijelentéssel, hogy mihelyt a mozgalomból felekezeti szikra pattan, újra tiltakozni fognak. Ezután többen is emelkedtek szólásra és izgalmas vita után este 10 óra felé határoztak véglegesen. A Fráter indítványát fogadták el bizonyos módosítással.

Öngyilkos számvevő.

Téglásról jelenti tudósítónk, hogy Kerekes József a téglási uradalom számvevője föbelötte magát s meghalt. A közbecsületben állott számvevő betegsége miatt vált meg az élettől.

Színházi lap Debreczenben.

A jövő hóban az ideai színházi élet egy érdekes mozzanattal gazdagodik. Színházi ujság czimén egy fölülte érdekesnek ígérkező napilap fog megjelenni, Löw József a Debreczen segédszerkesztője és Szobenyi József a Debreczeni Friss Ujság munkatársa szerkesztésében. A színházi Ujság már a déli órákban jelenik meg és tájékoztatást nyújt az olvasóknak az esti darabot illetőleg, színházi híreket, apróságokat fog közölni és mint szórakoztató olvasmány is, a felvonásközökben kétségekívül megfogja állni a helyét. — A Debreczeni fiatal író gárda csoportosul munkatársakként a szerkesztők körül és már ez is biztosíték arra nézve, hogy a színházi ujság mihamarabb kedvelt olvasmánya lesz a közönségnek.

A vármegyei számvevő balesete.

Városszerte részvételteljes baleset érte tegnap délelőtt Rásó János vármegyei számvevőt, a helybeli fiatalok egyik rokonszenves tagját. Publig Ernő tűzoltóparancsnok társaságában kilovagolt a Sámsoni-ut felé. A sámsoni homok domboknál Rásó lova megbottlott s ő eközben leugrott a lóról, de oly szerencsétlenül, hogy ballába bokájában ketté tört. A tűzoltólaktanyáról telefonon előrendelt kocsin szállította Altmann

Béla dr. orvos, ki az első egélyben részesítette, a sérült Rásót szüleinek Hunyadi-utcai lakására. Rásó sérülése oly súlyos, hogy legalább másfél hóig nem hagyhatja el az ágyat.

A kerékpáros egyesület közgyűlése.

A Debreczeni kerékpáros Egyesület f. évi november hó 6 ik napján d. u. 3 órakor ez Angol Királynő fehértermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya a Debreczeni Tornaegylettel való egyesülés.

A tanács és a reformáció ünnepe.

Holnap ülik meg városunkban a reformáció emléknapját. A tanács az emléknapon képviselteti magát s e végből a holnapi rendes tanács ülést ma délelőtt tartották meg.

A város újabb nagykölsőne.

Debreczen városa évek óta nagy pénzzavarokkal küzd. — Még a magas pótdóval sem volt képes a tanács a város zürzavaros pénzügyi helyzetét segíteni, javítani. A városi tanács most újabb kölcsön felvétele után akar szabadulni ebből az önmaga, rendszeretlen gazdálkodása folytán előidézett hinárból. Néhány millió volna az a kölcsön, melyet felakarna venni a város. Ábrahám László főügyész, Roncsik Lajos főszámvevő és Vecsey Imre tanácsnok pár nap óta Budapesten időznek a kölcsönszerzés ügyében. — A bankoknál puhatolóznak, vajjon adnának-e kölcsönt a gazdag Debreczennek? Sikerrel jártak-e el, hitelképes-e még a gazdagnak híresztelt, de valójában szegény, pótdóval tulterhelt Debreczen, megtudjuk, ha a küldöttek beszámolnak utjok eredményéről? . . . Nem jutott volna ilyen inséges sorra a gazdag Debreczen, ha betartották volna a czivis ösök aranyelvét: «Addig nyujtózokdj, a mig a takaró ér.»

Hirdetmény.

A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya felhívja azon debreczeni s más községbeli illetőségi állítás és népfekelő kötelei ifjakat a kik az 1879. 1880, 1881, 1882, 1883-ik években születtek, hogy összeírásuk végett a katonai ügyosztály hivatalos helyiségében (Városház keresztépület I emelet 18 ajtó naponként a hivatalos órák alatt délelőtt 9—12, délután 3—6-ig 30 nap alatt de legkésőbb november hó végéig annyival is inkább jelentkezzenek illetőségi bizonyítvány, keresztlevel: munka, vagy eselédkönyv magukkal hozandó, mert a ki ezen jelentkezést a nélkül, hogy legyőzhetetlen akadályok hárították volna elmulasztja, kihágást követ el és 10 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal vagy ennek megfelelő elzárással büntetetik.

A jótékony nőegylet ülése.

A debreczeni jótékony nőegylet f. hó nov. 3-án délután 3 órakor árvaház nagytermében választmányi ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. A szövői, ar tanfolyam végleges elhelyezése. 2. A népkönyvtár esetleges vezetésének megbeszélése. 3. Egyes és folyó ügyek.

Barabás Béla és a váradai kormánypart.

Erdekes és nem kis jelentőségű ez a hír, a melyet a Nagyváradai Napló után itt közlünk. A legszebb elismerés ez a bálványdöntő Barabás Béla hazafiai nagy és önzetlen érdemei, kiváló vezértehetsége előtt, melytől ime a méltánylást a váradai kormánypart sem tagadhatja meg. Ezt írja ugyanis a Nagyváradai Napló:

„Tapintatosan és okosan mindezekig nem jött el Nagyvárad új képviselője dr. Barabás Béla, nehogy idejövételével és az ez alkalommal kikerülhetetlen ünnepeletésével még jobban okot adjon a legyőzött szabadelvűpart elkeseredésére. Azt akarta, hogy elébb csillapodjanak le a politikai szenvedélyek és hogy mikorra idejön, pártkülönbség nélkül jóindulattal és rokonszenvvel fogadják azon törekvését, hogy az országos érdekeken kívül Nagyvárad speciális helyi érdekeit is képviselhesse a parlamentben legjobb tudása és tehetsége szerint. Dr. Barabás Bélának ez a tapintatos és az ellenfélle szemben lovas magatartása már is erős szimpáthiát ebresztett az ő személye iránt, úgy hogy mikor idejön nemcsak elvtársi, hanem pelgárság pártkülönbség nélkül szeretettel fogja fogadni — A mint értesülünk dr. Barabás Béla jövő hó 15 ikén szándékozik lejőnni Nagyváradra és ezáltal tiszteletét fogja tenni Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának összes tagjainál.”

SZÍNHÁZ.

A hét műsora.

Csütörtökön, október hó 31-én, bérlet 27-ik szám „C” — A bor. Falusi történet 3 felvonásban.

Pénteken, november hó 1-én, bérlet 28 ik szám „A” — Elektra. Tragédia 5 felvonásban Irta: Sophokles. Fordította Csiky Gergely.

Szombaton, november hó 2-án, bérlet 29 ik szám „B” — A furcsa háboru. Operette 3 felvonásban. Zenéjét írta: Strauss Janos.

Bőregér.

A debreczeni közönség tegnap bebizonyította, hogy varázsszal bírnak ránézve a régi operettek is. A bőregérnek, ennek a bájos zenéjü operettnak előadására megtelt a színház. Gyönyörködni, szórakozni akart a közönség. De azt részben érte csak el, mert bizony egyik másik szereplőnél vagy a játékokban, vagy az énekekben tapasztalhattak hiányt, ami aztán kissé lehütötte a közönséget, de azért az összjáték, a gndos összetétel ellen nem lehet kifogást emelni. Arról már igazán nem tehet a karmester, hogy a szintársulat énekes személyzete nincs olyan erővel képviselve, hogy kifogás nélkül előadhassanak egy ilyen operettet. Kárpótlása mégis volt a közönségnek. Ami lehangolta egyik szereplőnél, annál jobban felmelegítette egyik másik szereplő valóban pompás játéka, kitünő éneke. Ezek közé tartozott első sorban Komlósi Emma, ki egész este uralta a színpadot. Mind énekekben, ugyszintén játékokban dicséretet nyújtott s gyakori tapsokkal honorálták énekét s játékát. Azt azonban, hogy néhány fiatalember tullekesedésében klakot szervezve a többi szereplők rovására tüntet Komlósi mellett s ezáltal nagyban akadályozza, zavarja az előadás menetét, nem helyeselhetjük, valamint azt sem, hogy Debreczen „egész társadalma” nevében a karzatról silány verses papirokat dobálnak a közönség közé.

Az ilyen felbuzdulással inkább árthatnak, mint használnak Komlósynak, kinek erre szüksége nincs, mert elegendő az ő művésze is ahhoz, hogy megkedveltesse magát a közönséggel. Reviczki Etel Eisensteinné személyesítője volt a leggyengébb a szereplők között. Játéka a legkezdetlegesebb volt s most hogy már enyiszer láthattuk különféle szerepekben, megmondhatjuk, nem az a primadonna ő, ki a közönség közmelegedésére tölthetné be ezt a fő s elsőrendű szerepkört. A hangja nem kellemes, kevésbé iskolázott. Tegnap is több gikszeret csinált s játékról szó sem lehet. — Kállay Lujza kis szerepében kedves volt. — Erzkövy Eisensteint játszotta. — Énekével meglehetünk elégedve, de játékát illetőleg meg kell mondanunk nem tudta megjátszani ezt a szerepet. — A folytonos arcfintori tással még senki sem tudott alakítani. — Gondosabb tanulásra lett volna szükség. — Tanay a fogház igazgató szerepében elegáns, diszkrét volt s drámai színész létére még énekében sem találtunk kifogásolni valót. Karacs, Székely kis szerepeikben hozzájárultak a sikerült ensembléhez.

(I. J.)

Báthori István siremléke a krakkói vártemplomban.

Miskovszky Viktortól.

Krakkónak számos és szép temploma közt első és kiváló helyet érdemel a vártemplom, az úgynevezett Wawel, a lengyel királyoknak ezen díszes és monumentális mauzoleuma és a lengyel nemzetnek pantheonja.

Ezen nevezetes nemzeti műemlék jelenleg ujtás alatt áll s midőn tavaly nyáron a magyar vonatkozású krakkói műemlékeket tanulmányoztam, volt bő alkalmam ezen műemléket és annak műkincseit is tanulmányozni.

Ugyanis Odziwolszki Slawomir építészeti tanácsos és barátom, a kinek a tervei szerint a dóm ujtása történik — a legapróbb részletekig megmagyarázta a dóm műemlékeit.

És pedig mily kegyelettel e elővigyázattal történik itt a restauráció! csak hogy a műemlék tartsa meg a régi eredeti jellegét. S bár a dóm gótstílusú, mindazonáltal a későbbben épített márvány rococo oltárok és műemlékek eredeti stílusjukban meghagyatnak s nem dobattak ki itt a történelmi nevezetességű és műbecsesel bíró siremlékek a templomból, mint az sajnos nálunk több helyen, nevezetesen a kassai dómnál és a bártfai templomnál történt! Ily vandalizmus a külföldön ismeretlen, ott a nemzeti műemlékek, a kormány és a tarsulatok által kellő figyelemben és védelemben részesülnek, nálunk pedig elég szomorító az ily nemzeti emlékek iránti kegyelet teljesen hiányzik meg s ugyis csekélyszámu emlékeink egyre pusztulnak! S mi kultur nemzet akarunk lenni?

A még most is jól megerősített krakkói vár, a város északnyugoti oldalán, a Wisztula partján egy mérsékelt magaslaton fekszik s kettős tornyu dómjával s díszes épületeivel s palotáival igen festői képet nyújt. A dóm nagyjából téglából építvány s gótstílusú, míg az oldalkápolnák mar a leggazdagabb olasz renaissance stílusban épültek, melyek kupolái kívülről aranyozott, pikkelyezett rézlemezekkel fődvák, belülről pedig a legszebb frescókkal vannak díszítve.

E kápolnáknak leinkább lengyel királyok s híres hadvezérek s hősök márvány-

ból vagy ércből készült nagyszerű siremlékeit láthatni.

Minden lengyel hazafi, mily büszkeséggel szemléli nemzeti nagyságának ezen kiváló mű emlékeit s hazaszeretete felbuzdul hőseinek szemléletében! A szerencsétlen, bár rokonszenves lengyel nemzet felosztott hazájának e legnagyobb nemzeti pantheonjához számosan zarándokolnak el! Kérdem, hol van nálunk dicső királyaink ily monumentális és a magyar nemzet gazdag történetéhez méltó mauzoleuma?!

Terveznék ugyan a Gellért hegyre egy nemzeti pantheon, de az még csak a papíron van — talán még ott sem — s mikor létesül? Ismerve indolenciánkat s egyéb szomorú viszonyainkat — még nagyon sok viz fog a Dunán lefolyni, míg ez a terv valósulni fog. No, de bocsanat, nagyon is eltértem a tárgytól, de nem tehetek róla, a midőn más művelt országok és nemzetek viszonyait, műemlékeit s intézményeit összehasonlítom a mi viszonyainkkal. E kápolnák közt különös figyelmet érdemel, a templom keleti oldalán a márvány főoltár mögött levő kápolna; ez azonban annyiban különbözik a többiektől, amennyiben gót boltozattal bír s belsejében titokzatos s megható félfomály uralkodik.

E kápolna keleti részén gyönyörű művi, fekete ébenfaból művésziességgel készült s ezüsttel gazdagon kirakott oltár áll, melytől balra Báthory István erdélyi fejedelem s lengyel király monumentális, különféle színű, márványból faragott, művésziességgel kirakott és valóban fejedelmi fényvel díszített renaissance stílusú siremléke foglal helyet, mely korynthi oszlopokon álló portálszerű ívezetes architektúrát képez s a fal mellett állva, csucsával a kápolna boltozatáig ér. Közepén — veres márványból mesterileg kidolgozva, erősen domborodó féldomborműben Báthory István király alakja teljes díszben fekvő látható — fején lengyel koronával, a könyökére támaszkodó jobb kezében kormány-pálcát, jogart, baljában pedig az ország almáját tartva. A háttérben többféle fegyverek, mint csákányok, esatárdok, kardok s buzogányok vehetők ki. Ezen fekvő királyi alak felett pedig, a kupozat ívezetében angyalok által tartott s szépen keretelt márványtáblán e következő felirat olvasható:

D. O. M.
STEPHANO BATHOREO REGI POLONIAE
PACIS BELLIQ ARTIBVS MAGNO
IVSTO. PIO. FOELICI. VICTORI,
LIVONIAE. POLOTIAEQ DE MOSCHO-
VIDICI
ANNA IAGIELLONIA. REG. POLONIAE.
PRAESTANTISS CONIVGI MEL. MDXCV
OBIT PRID IDVS DEC. MDLXXXVI
RECI ANNOS X. MEN. VII. DIES XII.
NATV LVI.

Azaz: Mindenható és könyörületes Istennek Báthory István lengyel királynak, a béke és harez műveiben nagynak, vallásosnak, Lithvánia és Polotia szerencsés legyőzőjének.

Emléki a lengyel királynétól, a leghibebb hitvestől, Jagellói Annától 1595-ben.

Meghalt 1586. decz. 15-én, 10 éves, 7 hónapos és 12 napos uralkodása után, élte 56-ik évében.

Ezen emléki jobb fülkéjében egy férfi alak oszlopot tartva, mint az erő jelképe, a bal fülkéjében pedig — elég sajátágosan — egy magyaros szabású ruhában öltözött női alak, kezében galambbal, mint a szelidség és jóság jelképevel látható.

Az emléki alsó részén, az oszlopok alatt a Báthoryak ősmert három agyaras czimere díszlik alabastromból kifaragva.

Az egész kápolnában félfomály uralkodik, mely sötét hangulat emeli azon titok-

zatos benyomást, mely meglepi — kivált a magyar utast midőn egyik dicső fiának királyi siremlékét megpillantja.

IRODALOM.

Az állatok világa.

Brehm ily című nagy munkájának magyar kiadásából most jelent meg a 38-ik füzet az ismert szép kiállításban az eddighez hasonló pompás szövegrajzokkal és gondos kivitelű műmellékletével. A mű kiváló beciséhez szorosán hozzásimul a gondos nyomdai kiállítás, ami kétségtelenné teszi, hogy „az állatok világa” minden tekintetben a legkiválóbb diszmnűvek közé tartozik. A most közreadott 38-ik füzet nagy részét az egérfélékről szóló igen érdekes fejezet foglalja el, hogy azután a hercz félék tárgyalása kezdődjék meg.

Az egereket ismertető lapokon a szerző az ő bámulatos ismeretével és színes írásával figyelemre méltó dolgokat mond el a közönséges höresögről, a norvégiai lemmingről, a különféle poczkokról, majd az új fejezetben a földi kutyákról. Az „állatok világa” a Légrády testvérek kiadásában jelenik meg füzetenként, majd kötetekben. Egy-egy füzet ára 80 fillér, egy-egy kötet pedig 18 korona. A mű úgy a kiadvállalatnál (Váczi-körut 78) mint minden jobb könyvkereskedésben megkapható.

A „Borászati Lapok Zsebnaptára” az 1900. évre.

szerkeszti dr. Drucker Jenő. Eppen most hagyta el a sajtót a „Borászati Lapok Zsebnaptára”-nak harmadik (1902 évre szóló) évfolyama, mely jelentékenyen bővített és javított tartalommal jelent meg. Az a kedvező fogadtatás, melyben hazánk szőlőtermelő közönsége az előző kiadásokat fogadta, ösztönzésül szolgált a naptár szerkesztőjének arra, hogy az új évfolyamban a gazdák igényeinek még inkább megfeleljen. A könyv célját, hogy nélkülözhetlen segédkönyve legyen a művelt magyar szőlőtermelő közönségnek, tökéletesen elérte, mert nemcsak, hogy tartalma sokkal bővebb, mint más külföldi szőlészeti zsebnaptáraké, hanem a haza viszonyok szigorú szemmel tartásával lett megszerkesztve. A szőlőművelésre és borkészítésre való összes tudnivalók kivonatossággal és tömörséggel, közli mindazokat a törvényeket és rendeleteket, szervezeteket, intézményeket és kedvezményeket stb., melyek a szőlőtermelők érdekeinek védelmére és előmozdítására szolgálnak. A díszes kötetű, irónnal és netessel eliatott zsebnaptár ára bérmentes külföldön 3. K. 20 fillér. Kapható a „Borászati Lapok” kiadóhivatalában (Budapest, IX. Üllői-ut 25.

CSARNOK.

Nagy Napoleon császár katonája.

(Ereckmann-Chatriantól.)

Fordította: Ifjabb Mórincz Pál. 65.

A 8000-ről 1500 főre leolvasztott divízió tehát visszahúzódott a több mint 50,000 ember elől. Amde azért időnként még mindig vissza-vissza fordultunk és viszonzottuk mi is a „Kaiserlick”-ok tüzelését.

Végre ismét szemünkbe tűnt a hid. Minő öröm. Amde nehéz volt odáig elver-

APRÓ HIRDETESEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűből szedett minden szó 4 fillér.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduság pedró” használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Ebesi ártézi víz a legjobb legegészségesebb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. Főraktár: Piac-u. 7. sz.

Kiadó butorozott szoba egy vagy két személynek Piac-u. 31 sz.

Eladó háztelkek a Varga kertben és a Péterfia utcán az orsz. tanítói árvaház mellett. Értekezhetni özv. Varga Ferenczénél Szt.-Anna-u. 25.

Házvezetőnőnek keresetük vidékre gyermektelen, komoly gondolkozású, művelt református urinő. Cím a kiadóhivatalban.

Kerestetik azonnali átvételre fűszerüzlet lehetőleg pálinka méréssel. Cím a kiadóhivatalban.

Czirok szakált bármily mennyiségben a legmagasabb árban veszek. Cím a kiadóhivatalban.

Cséplőgép részek,
Lendkerekek (különféle nagyságban)
manometer (fesz mérő),
egészen új.

Ajtók, ablakrácsok, csatornarácsok,
más építkezéshez való
vastárgyak
különféle **kovácsszerszám:**
Sátuk, üllök, fújtató, vasesztergapad
szerszámaczel
kompozíció.

Kijavított
takarék tüzhelyek,
igen mérsékelt árban kaphatók
KLEIN JAKAB

ócska vasüzletében, főtűzde udvar.
Ocska vas és fémek a legmagasabb árban veszek
Teljesen kijavított

vetőgépek

13. 15. 17. és 21 soros
feltűnő olcsó árban, — előnyös
fizetési feltételek mellett.

Szepességi Rizike gomba,
Aszalt lengyel gomba,
Szepességi és Stockerani borsó,
Szepességi és Stockerani lencse,
Lépes és pergetett akécsvirégméz.
Boszniai, bányai és kaliforniai aszalt szilvák megérkeztek és kaphatók

Kontsek Géza

fűszerkereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Hirdetmény.

A kisújszállási közbirtokosság Hortobágy szomszédságában levő közlegelőjének harmas-kecskési részét téli birka legelőnek kiadja, jószág beszerüléstől 1902. február 1-ig; kikiáltási ár 400 ft, az árverés Csege község házában **november 9-én d. e. 10 óra** kor fog megtartani, bérösszeg leütés-kor kifizetendő.

Mészáros Jenő
közbirt. elnök.

Gyümölcs-,
főzelék és huskonservákat,
aszalt főzeléket ajánl a legjobb minőségben az

„Első Kecskeméti Conservegyár“
Kecskeméten.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy raktárunk

női divat osztályát

az őszi-téli idényre a legújabb

Szines és fekete selyem
Gyapju női ruhaszövet
Flanell, mosó velez
Téli kendő, sál
Ruhadiszek és belésárakkal

dusan felszereltük.

A Kunz József és Társa cégétől átvett árukat pedig

rendkívüli jutányos áron

árusítjuk ki.

Kiváló tisztelettel

Donogán és Somossy

Kunz József és társa utódai.

Kisérlelje meg nagysád egyszer a világhírű

ugorka-tej vegyíték

használatát, mely Georg Häntzschel udvari szállítónál Drezdában kapható és bizonyára mindig ezt fogja használni.

Egyedüli bevált szer az arcz üdeségének, szépségének és ifjúságának ápolására és fentartására, az aggkorig.

Nagyon ajánlatos a durva, merev arc-bőr gondozására.

Häntzschel ugorka-tej készítménye üvegenként 1.60 és 3 koronáért árusítatik.

Ugorkatej szappan darab a 80 fl.

Ugorka-tej puder doboza 2 kor.

Kapható **L. Kovács Nándor** gyógyszer-tárában Debreczen Piac-u. 30 sz.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárak Budapest Vázei-körút 68. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak.

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek
2 1/2, egész 12 lóerős, szalmakaszók, kőbort-csapók, tisztító-rossák, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrd-malmok, egyetemes acél-ékek.

2- és 3-vanó ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek mind a mi részünkre bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Képviselet és bizományi raktár: **Mattyasovszky Andor** ezültő Bauer és Társa cégénel Debreczen, Piac-u. 30 sz.

